

RAKENNUSJÄRJESTYKSEN MUUTOS

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

Hankasalmi

Lupa- ja valvontalautakunta 28.1.2026 §XX
Kunnanhallitus xx.2.2026 §xx

Hankasalmi

Laukaan kunnan rakennusvalvonnan tulospaikka vastaa lakisääteisistä viranomaispalveluista Laukaan ja Hankasalmen kuntien alueella. Rakennusvalvonta toimii ylikunnallisen lupa- ja valvontalautakunnan alaisuudessa. Tässä osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa kerrotaan Hankasalmen kunnan rakennusjärjestyksen päivittämisen lähtökohdat ja tavoitteet sekä osallistumis-, vuorovaikutus- ja päätöksentekomenettelystä. Saman aikaisesti uudistetaan myös Laukaan kunnan rakennusjärjestystä. Rakennusjärjestyksen sisällöt tulevat olemaan osin yhtenevät, mutta niihin tulee sisällyttämään myös kuntakohtaisia määräyksiä.

Rakennusjärjestystä valmistelussa noudatetaan rakentamislain luvun 3 mukaista prosessia. Nykyinen lainsäädäntö ei enää vaadi osallistumis- ja arviointisuunnitelman laatimista, mutta riittävän vuorovaikutuksen arvioimiseksi, turvaamiseksi ja toteuttamiseksi Hankasalmen kunta ylläpitää osallistumissuunnitelmaa päivittämistyön aikana.

Sisällys

1. Yleistä.....	3
2. Uudistamistarve	3
3. Tavoitteet.....	3
4. Osalliset ja tiedottaminen	4
5. Työn eteneminen, tiedottaminen ja osallistumistavat	4
5.1 Vireilletulo.....	4
5.2 Valmistelu	5
5.3 Ehdotus rakennusjärjestykseksi	5
5.4 Hyväksyminen ja voimaantulo.....	5
5.5 Tavoiteaikataulu.....	6
6. Yhteystiedot.....	7

Suunnitelmassa käytettävät lyhenteet

OAS	osallistumis- ja arviointisuunnitelma
RakL	Rakentamislaki
AKL	Alueidenkäyttölaki

Ajantasainen lainsäädäntö: www.finlex.fi

Hankasalmi

1. Yleistä

Jokaisessa kunnassa tulee olla rakennusjärjestys, mutta sen määräykset voivat olla erilaisia kunnan eri alueilla. Rakennusjärjestyksessä voidaan antaa paikallisista oloista johtuvat suunnitelmallisen ja sopivan rakentamisen, kulttuuri- ja luonnonarvojen huomioon ottamisen sekä hyvän elinympäristön toteutumisen ja säilyttämisen kannalta tarpeelliset määräykset. Rakennusjärjestyksen määräykset eivät saa olla kiinteistönomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuuttomia (RakL §17).

Rakennusjärjestys on rakentamista koskevaa lainsäädäntöä ja kunnan yleis- ja asemakaavoja täydentävä asiakirja. Rakennusjärjestys osoittaa kunnan tavoitteet ja vaatimukset rakentamiselle sekä antaa muita sääntöjä täydentävää tietoa rakentajille ja suunnittelijoille.

Rakennusjärjestyksen määräykset voivat koskea:

- rakennuspaikkaa
- rakennuksen kokoa ja sijoittumista
- rakennuksen sopeutumista ympäristöön
- rakentamistapaa
- istutuksia, aitoja ja muita rakennelmia
- rakennetun ympäristön hoitoa
- vesihuollon järjestämistä
- sekä muita edellisiin rinnastettavia paikallisia rakentamista koskevia seikkoja

Rakennusjärjestyksessä olevia määräyksiä ei sovelleta, jos oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa, asemakaavassa tai Suomen rakentamismääräyskokoelmassa on asiasta toisin määrätty (RakL § 17).

2. Uudistamistarve

Hankasalmen kunnan voimassa oleva rakennusjärjestys on hyväksytty kunnanvaltuustossa 25.3.2002.

Rakentamislaki (751/2023), alueidenkäyttölaki (752/2023) ja rakennetun ympäristöntietojärjestelmästä annettu laki (431/2023) edellyttävät kunnilta merkittävän määrän erilaisia toimenpiteitä. Näistä yksi on rakennusjärjestyksen päivittäminen vastaamaan muuttunutta lainsäädäntöä. Rakentamislaki astui voimaan 1.1.2025, mutta siirtymäaikaa on kaksi vuotta. Rakennusjärjestyksen tulee olla voimassa viimeistään 1.1.2027.

3. Tavoitteet

Hankasalmen kunnan rakennusjärjestyksen uudistamisen tavoitteena on muuttaa voimassa oleva rakennusjärjestys vastaamaan muuttunutta lainsäädäntöä. Tavoitteena on myös huomioida saadut kokemuksen ja käytännön havainnot niin, että rakennusjärjestys on toimiva, ottaa entistä paremmin paikalliset olosuhteet huomioon ja tuottaa hyvää elinympäristöä.

Nykyinen rakennusjärjestys on sisällöllisenä pohjana muutoksille. Uudistuksessa käytetään hyödyksi mm. kuntaliiton laatimia malleja ja ohjeistuksia.

Hankasalmi

4. Osalliset ja tiedottaminen

Rakennusjärjestyksen uudistuksen prosessissa osallisia ovat kunnan jäsenet ja osalliset, joiden asumiseen, työnteekoon tai muihin oloihin rakennusjärjestys saattaa huomattavasti vaikuttaa. Osallisia ovat myös viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään (RakL §19, AKL 62 §).

Osallisia ovat:

- kunnan jäsenet, asukkaat ja maanomistajat
- kunnassa toimivat yritykset, yhteisöt, yhdistykset, seurakunnat ja järjestöt
- kunnan eri hallintokunnat
- asiantuntijaviranomaiset
- tietoliikenneverkkoja ylläpitävät yhtiöt, energiayhtiöt

Viranomaisyhteistyö järjestetään lausuntomenettelyinä. Osallisia ovat myös ne viranomaistahot ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Kuultavia viranomaisista ovat:

- Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY)
- Keski-Suomen liitto
- Keski-Suomen museo
- Keski-Suomen Pelastuslaitos
- naapurikunnat: Kangasniemi, Konnevesi, Laukaa, Pieksämäki, Rautalampi, Toivakka

5. Työn eteneminen, tiedottaminen ja osallistumistavat

Uudistamistyötä varten on perustettu työryhmä, jossa on jäseniä Laukaan ja Hankasalmen kuntien luottamushenkilöistä ja viranhaltijoista. Työryhmän tehtävänä on vastata työn etenemisestä, ohjaamisesta ja seurannasta.

Rakentamislain mukaan kunnan on asetettava ehdotus rakennusjärjestykseksi julkisesti nähtäville vähintään 30 päivän ajaksi. Kunnan ilmoitusten julkaisemisesta säädetään kuntalain (410/2015) 108 §:ssä¹. Kunnan jäsenille ja osallisille on varattava tilaisuus tehdä muistutus rakennusjärjestysehdotuksesta (RakL §19).

Hankasalmen kunnan rakennusjärjestyksen valmistelussa halutaan edetä sujuvalla prosessilla, jonka vuoksi ennen lain edellyttämää ehdotusvaiheen nähtäville asettamista kunta asettaa rakennusjärjestysluonnoksen nähtäville. Tällöin viranomaisten, valtuustoryhmien ja osallisten mielipiteet voidaan ottaa huomioon riittävän aikaisessa vaiheessa rakennusjärjestyksen valmistelua.

5.1 Vireilletulo

Uudistustyön vireille tulosta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) nähtäville asettamisesta päätti kunnanhallitus 27.11.2023 §154. Asiasta kuulutettiin Hankasalmen Sanomat -paikallislehdessä, kunnan ilmoitustaululla sekä kunnan verkkosivuilla. OAS asetettiin nähtäville 14 vuorokauden ajaksi.

¹ Kuntalaki: Kunnan ilmoitukset 108§. Kunnan ilmoitukset saatetaan tiedoksi julkaisemalla ne yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu, sekä tarpeen vaatiessa muulla kunnan päättämällä tavalla.

Ilmoitusten on oltava yleisessä tietoverkossa 14 vuorokautta, jollei asian luonteesta muuta johdu. Ilmoituksen sisältämät henkilötiedot on poistettava tietoverkosta edellä mainitun ajan kuluttua.

Hankasalmi

Rakentamislaki ei enää edellytä OAS:n laadintaa, mutta Hankasalmen kunnassa osallistumissuunnitelma on esillä koko prosessin ajan Hankasalmen kunnan verkkosivuilla ja sitä päivitetään tarvittaessa.

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

Osallisilla on mahdollisuus jättää OAS:n sisällöstä kirjallinen mielipide suunnitelman nähtävilläolon aikana Hankasalmen kunnan kirjaamoon sähköpostilla tai kirjeitse. Annetut mielipiteet ovat julkisia (käsitellään ilman henkilötietoja).

Nähtävillä olon aikana OAS:sta ei jätetty mielipiteitä.

5.2 Valmistelu

Rakennusjärjestyksestä laadittu luonnos oli nähtävillä 21.8.–22.9.2025 välisen ajan Hankasalmen kunnan verkkosivuilla. Luonnoksen nähtävälle asettamisesta kuulutettiin Hankasalmen Sanomat -paikallislehdessä ja kunnan verkkosivuilla osoitteessa www.hankasalmi.fi. Viranomaisilta ja naapurikunnilta pyydettiin lausunnot ja kunnan valtuustoryhmiltä mielipiteet luonnoksesta.

Mielipiteet rakennusjärjestysluonnoksesta

Osallisilla on mahdollisuus jättää kirjallinen mielipide rakennusjärjestysluonnoksen nähtävillä olon aikana Hankasalmen kunnan kirjaamoon sähköpostilla tai kirjeitse. Annetut mielipiteet ovat julkisia (käsitellään ilman henkilötietoja). Rakennusjärjestysluonnoksesta pyydetään lausunnot keskeisiltä viranomaisilta ja yhteisöiltä.

Nähtävillä olon aikana luonnoksesta saapui 4 lausunto/mielipidettä.

5.3 Ehdotus rakennusjärjestykseksi

Ehdotus uudeksi rakennusjärjestykseksi käsitellään lupa- ja valvontalautakunnassa ja edelleen kunnanhallituksessa, joka päättää sen nähtävälle asettamisesta. Asiakirja on nähtävillä Hankasalmen kunnan verkkosivuilla 30 päivän ajan. Ehdotuksen nähtävälle asettamisesta kuulutetaan Hankasalmen Sanomat -paikallislehdessä ja kunnan verkkosivuilla osoitteessa www.hankasalmi.fi.

Muistutukset ja lausunnot rakennusjärjestysehdotuksesta

Osallisilla on mahdollisuus jättää kirjallinen mielipide rakennusjärjestysehdotuksesta nähtävillä olon aikana Hankasalmen kunnan kirjaamoon sähköpostilla tai kirjeitse. Annetut muistutukset ovat julkisia (käsitellään ilman henkilötietoja). Muistutuksiin ja lausuntoihin annetaan vastineet.

Jos kunta on olennaisesti muuttanut rakennusjärjestystä sen jälkeen, kun se on asetettu julkisesti nähtävälle, se on asetettava uudelleen nähtävälle. Ehdotusta rakennusjärjestykseksi ei kuitenkaan tarvitse asettaa uudelleen nähtävälle, jos muutokset koskevat vain yksityistä etua ja kunta kuulee erikseen niitä osallisia, joita muutokset koskevat.

5.4 Hyväksyminen ja voimaantulo

Lupa- ja valvontalautakunta käsittelee rakennusjärjestyksen ehdotuksesta saadut muistutukset ja lausunnot ja esittää rakennusjärjestysehdotuksen hyväksymistä kunnanhallitukselle, joka edelleen esittää

Hankasalmi

hyväksymistä kunnanvaltuustolle. RakL §19 mukaisesti valtuusto hyväksyy muistutusten ja lausuntojen johdosta laaditut vastineet ja ehdotukseen mahdollisesti tehtävät tarkistukset.

Muutoksenhaku

Kunnanvaltuuston rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallintotuomioistuimeen noudattaen, mitä muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään kuntalaissa.

Hyväksymispäätöksestä ilmoitetaan Keski-Suomen ELY-keskukselle sekä niille viranomaisille, kunnan jäsenille ja muistutuksen tehneille, jotka ovat sitä pyytäneet ehdotuksen ollessa nähtävillä. RakL 22 § mukaan sen lisäksi, mitä kuntalain 137 §:ssä² säädetään valitusoikeudesta, viranomaisella on oikeus valittaa rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevasta päätöksestä toimialaansa kuuluvissa asioissa. Maakunnan liitolla ja kunnalla, joiden alueella rakennusjärjestyksellä on vaikutuksia, on myös valitusoikeus. Lisäksi rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhteisöllä on valitusoikeus toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan

Rakennusjärjestys tulee voimaan, kun hyväksymispäätös on saanut lainvoiman. Voimaantulosta on tiedotettava noudattaen, mitä kuntalain 108 §:ssä³ säädetään. Voimaan tullut rakennusjärjestys lähetetään maanmittauslaitokselle, Keski-Suomen liitolle, naapurikunnille sekä tarpeen mukaan muille viranomaisille. Keski-Suomen ELY-keskukselle lähetetään ilmoitus rakennusjärjestyksen voimaantulosta.

5.5 Tavoiteaikataulu

Uusi rakentamislaki tuli voimaan 1.1.2025, jonka perusteella rakennusjärjestyksen päivittämistyölle on laadittu tavoiteaikataulu. Alkuperäiseen aikataulua on jouduttu muuttamaan väljemmäksi mm. rakentamislakiin tehtyjen muutosten takia (nk. korjaussarja). Myös Kuntaliiton laatimat, kuntien valmistelua tukevat aineistot ovat valmistuneet odotettua hitaammin.

² Kuntalaki 137 § Oikaisuvaatimus- ja valitusoikeus

Oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Kuntayhtymän viranomaisen päätöksestä oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen saa tehdä myös kuntayhtymän jäsenkunta ja sen jäsen sekä kuntien yhteisen toimielimen päätöksestä sopimukseen osallinen kunta ja sen jäsen.

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Jos päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös se, jolla on 1 tai 2 momentin nojalla oikeus tehdä kunnallisvalitus.

³ Kuntalaki 108 § Kunnan ilmoitukset

Kunnan ilmoitukset saatetaan tiedoksi julkaisemalla ne yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu, sekä tarpeen vaatiessa muulla kunnan päättämällä tavalla.

Ilmoitusten on oltava yleisessä tietoverkossa 14 vuorokautta, jollei asian luonteesta muuta johdu. Ilmoituksen sisältämät henkilötiedot on poistettava tietoverkosta edellä mainitun ajan kuluttua.

Hankasalmi

Aikataulu on seuraava:

- rakennusjärjestyksen uudistamisen vireille tulo ja työtä valmistelevan työryhmän nimeäminen marraskuu 2023
- osallistumis- ja arviointisuunnitelman asettaminen nähtäville joulukuu 2023
- rakennusjärjestysluonnoksen valmistelu ja asettaminen nähtäville kevät 2025
- rakennusjärjestysehdotuksen valmistelu ja asettaminen nähtäville talvi 2026
- rakennusjärjestyksen hyväksyminen kesä 2026
- rakennusjärjestyksen voimaantulo syksy 2026

Lainsäädännön siirtymäaika on kaksi vuotta, joten rakennusjärjestyksen tulee olla voimassa viimeistään 1.1.2027.

6. Yhteystiedot

Hannu Lampinen, kiinteistöjohtaja
p. 040 621 6777, hannu.lampinen@hankasalmi.fi

Tiina Pellinen, tekninen päällikkö
p. 040 575 3601, tiina.s.pellinen@hankasalmi.fi

Jari Vuopio, rakennustarkastaja
p. 040 620 3210, jari.vuopio@laukaa.fi

Nenna Ahonen, ympäristötarkastaja
p. 040 573 1168, nenna.ahonen@laukaa.fi

Asiakirjat ovat nähtävillä osoitteessa

- www.hankasalmi.fi tai

Muistutukset ja mielipiteet voi toimittaa

- sähköpostilla osoitteeseen hankasalmi@hankasalmi.fi
- kirjeitse Hankasalmen kunnan kirjaamoon osoitteeseen Keskustie 41, 41520 Hankasalmi